

Sygn. akt V U 535/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. P., M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od określenia zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołania J. P., M. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 24 marca 2016 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 24 marca 2016 r. znak (...) w ten sposób, że ogranicza odpowiedzialność J. P. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Pracy w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez M. P. (1) za okres od marca 2009 r. do 01 grudnia 2009 r. do majątku wspólnego małżonków,

II. w pozostałym zakresie odwołania oddala,

III. umarza postępowanie w części dotyczącej zmiany decyzji organu rentowego z 18 sierpnia 2016 r. ,

IV. zasądza od organu rentowego na rzecz J. P. kwotę 5.503,68 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

V. zasądza od M. P. (1) na rzecz organu rentowego kwotę 848,16 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 535/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją 24 marca 2016r. określił zadłużenie J. P. i M. P. (1) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP i Fundusz Pracy – powstałych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą przez płatnika składek M. P. (1) za okres od stycznia 2000r. do kwietnia 2014r. – łącznie z odsetkami (liczonymi na dzień 17 marca 2016r.) na kwotę 78 488, 40 zł (w tym należność główna 53 864, 40 zł) oraz koszty upomnienia w wysokości 808, 40 zł i koszty egzekucyjne w wysokości 3 276, 20 zł.

W odwołaniu od tej decyzji J. P. i M. P. (1) kwestionowali zasadność obciążenia odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek J. P.. Wskazywali, iż w dniu 2 grudnia 2009r. zawarli umowę o rozdzielności majątkowej. Ponadto zarzucili, iż M. P. (1) w maju 2014r. złożył wniosek o umorzenie zaległości składkowych, jeszcze nie upłynął termin spełnienia warunków umorzenia w decyzji umorzeniowej. Na rozprawie w dniu 20 lipca 2016r. przyznali, iż kwestia decyzji abolicyjnej nie ma znaczenia dla oceny zasadności skarżonej decyzji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podkreślił, iż odwołujący się nie kwestionowali tego, że M. P. (1) nie opłacał składek w wysokości i okresie wskazanym w skarżonej decyzji. Zaś przedmiotem sporu pozostaje ocena, czy odpowiedzialność za zaległości składkowe M. P. (1), związane z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej, ponosi również jego żona J. P., w sytuacji gdy organ rentowy nie został poinformowany o istniejącej między nimi rozdzielności majątkowej, na podstawie umowy zawartej w dniu 2 grudnia 2009r. Organ rentowy powołał się przy tym na regulację z art. 47¹ kro, zgodnie z którym małżonek może powoływać się względem innych osób na umowę majątkową małżeńską, gdy jej zawarcie oraz rodzaj było znane tym osobom.

W toku postępowania, wobec złożenia przez odwołujących się zarzutu przedawnienia należności organ rentowy decyzją z 18 sierpnia 2016r. ponownie określił zaległości J. P. i M. P. (1), przy czym uwzględniając ten zarzut zaległości te określił za okres od marca 2009r. do kwietnia 2014r. – na kwotę łącznie z odsetkami (liczonymi na 17 marca 2016r.) 77 613, 39 zł (w tym należność główna 53 613, 39 zł) oraz koszty upomnienia 808, 40 zł i koszty egzekucyjne 3 276, 20 zł.

Odwołujący się nie kwestionowali kwot i okresu zadłużenia zawartych w decyzji z 18 sierpnia 2016r.

Sąd ustalił:

M. P. (1) prowadził działalność gospodarczą od 4 kwietnia 1997r.

Dowód: akta ZUS P-2: zaświadczenie k. 1

W okresie objętym sporem, po weryfikacji decyzją z 18 sierpnia 2016r., posiadał zaległości z tytułu składek za okres od marca 2009r. do kwietnia 2014r. (wraz z odsetkami na dzień 17 marca 2016r.) w kwocie:

- na ubezpieczenie społeczne - 51 075, 13 zł plus koszty upomnienia 281, 20 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego 2 094, 70 zł

- na ubezpieczenie zdrowotne 22 084, 88 zł plus koszty upomnienia 263, 60 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego 907, 90 zł

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 4 453,38 zł plus koszty upomnienia 263, 60 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego 273, 60 zł.

Łącznie należność ta wynosił 77 613, 39 zł, w tym odsetki 24 000 zł a nadto koszty upomnienia 808, 40 zł oraz koszty e4gzekucyjne 3 276, 20 zł.

Dowód: decyzja k. 43.

J. i M. P. pozostają w związku małżeńskim od 8 września 1979r. W dniu 2 grudnia 2009r. zawarli w formie aktu notarialnego umowę majątkową małżeńską, mocą której ustanowili rozdzielność majątkową. Nie powiadomili organu rentowego o istniejącej między nimi rozdzielności majątkowej. Kopię umowy majątkowej małżeńskiej z 2 grudnia 2009r. złożyli organowi rentowemu w dniu 2 maja 2016r.

Dowody: kopia aktu notarialnego: akta ZUS P-3 k.12

- wyjaśnienia: J. P.: e-protokół z 21.10.2016r. k. 57 (00:02:31-00:07:50); M. P. (1) e-protokół z 21.10.2016r. k. 57v (00:07:50-00:16:36)

Sąd zważył:

Odwołanie jest w znacznej części uzasadnione.

Stan faktyczny w sprawie (w szczególności po weryfikującej okresu i wysokości składek z 18 sierpnia 2016r.) był niesporny.

Natomiast jego istota sprowadzała się do oceny prawnej odpowiedzialności małżonka za zobowiązania składkowe drugiego małżonka.

Zgodnie z treścią art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015.613 ze zm.), w tym m.in. art. 26 i art. 29 § 1 i 2. Przy czym w myśl art. 32 ustawy o s.u.s., do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z art. 29 § 1 Ordynacji podatkowej, w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność, o której mowa w art. 26, obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka. W myśl art. 29 § 2 pkt 1, skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej. Powołany art. 26 w związku z art. 31 ustawy o s.u.s. stanowi, że podatnik (w tym wypadku - płatnik) odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki (składki). Jest to regulacja pełna i nie zawiera odesłania do zastosowanego wskazywanego przez organ rentowy, art. 47¹ k.r.o.

Stąd w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie art. 29 § 1 i 2 pkt 1 Ordynacji podatkowej na podstawie art. 31 i 32 ustawy o s.u.s.

Należy podkreślić, iż na podstawie art. 29 § 1 Ordynacji podatkowej odpowiedzialność małżonka, niebędącego płatnikiem składek, za zaległości składkowe drugiego małżonka jest w pierwszej kolejności ograniczona przedmiotowo - do majątku wspólnego jego i małżonka. Nadto obok ograniczenia przedmiotowego w myśl art. 29 § 2 pkt 1 ustawodawca wprowadził też ograniczenie czasowe tej odpowiedzialności - skutki prawne zniesienia wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań składkowych powstałych przed dniem zawarcia umowy o wyłączeniu (ograniczeniu) ustawowej wspólności majątkowej. Prowadzi to do konkluzji, iż małżonek płatnika nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania składkowe powstałe po dniu zawarcia takiej umowy. Jeżeli zatem, co w sprawie jest poza sporem, małżonkowie z dnia 2 grudnia 2009r. 2 grudnia 2011 r. umownie ustanowili w małżeństwie rozdzielność majątkową, od tej daty odwołująca się nie ponosi odpowiedzialności za zaległości składkowe małżonka. Tym samym odpowiedzialność odwołującej się winna być ograniczona zarówno przedmiotowo, jak i czasowo do majątku wspólnego małżonków oraz do okresu od daty powstania zaległości do daty zawarcia ww. umowy, tj. za okres od marca 2009r. do 1 grudnia 2009r.

Z tych względów odwołanie J. P. i M. P. (1) zostało uwzględnione w zakresie jak w pkt I wyroku.

Przy czym w pkt II wyroku, częściowo odwołanie zostało oddalone, bowiem nie można uznać, jak wynika z wyżej wskazanych przepisów, iż J. P. nie ponosi w ogóle odpowiedzialności za zobowiązania składkowe męża w związku z zawarciem w grudniu 2009r. 2011 r. małżeńskiej umowy majątkowej – takie stanowisko pozostaje w sprzeczności z treścią powołanego art. 29 § 2 pkt 1 Ordynacji podatkowej.

W punkcie III sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 477¹³ § 1 kpc, bowiem organ rentowy decyzją z 18 sierpnia 2016r. uwzględnił zarzuty odwołujących się, iż należności składkowe za okres stycznia 2000r. do lutego 2009 uległy przedawnieniu i w tym zakresie skorygował wcześniejszą decyzję.

Orzeczenie o kosztach uzasadnione jest treścią art. 98 i 100 kpc w zw. z § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804). Przy czym sąd miał na uwadze, iż organ rentowy reprezentowany był przez radcę prawnego, a osobiście odwołujący się M. P. (1) jak i reprezentowana przez radcę prawnego J. P. skarżyli decyzję organu Spór dotyczył, w odniesieniu do decyzji z 24 marca 2016r., kwoty niezapłaconych składek w wysokości **53 864, 40 zł**. Po decyzji z 18 sierpnia 2016r., ustalającej wartość dochodzonych składek na 53 613, 39 zł - kwota składek ulegała pomniejszeniu o 251, 01 zł. W tej części postępowanie zostało umorzone, ale była to kwota przegranej organu rentowego.

Wartość składek (zasądzonych) wynikających z pkt I wyroku, za okres od marca 2009r. do 1 grudnia 2009r. (ostatnia wymagalna składka to składka za październik 2009r., bo składka za listopad 2009r. płatna była już po tym jak małżonkowie ustanowili rozdzielność majątkową tj. po 1 grudnia 2009r. – to suma **6 346, 95 zł** (4 169, 69 zł (FUS) + 1 793, 92 zł(FUZ) + 383, 34 z (FP i FGŚP) . W takiej części J. P. i M. P. (1) przegrali – co stanowi 11, 78 %. Zaś ZUS przegrał w części odpowiadającej 88, 78 %.

Przy wartości przedmiotu sporu 53 864, 40 zł koszty zastępstwa wynoszą 7 200 zł. Stąd organ rentowy winien zwrócić koszty zastępstwa procesowego należne J. P., reprezentowanej przez radcę prawnego w wysokości 6 351, 84 zł. J. P. organowi rentowemu tytułem takich kosztów kwotę 848, 16 zł. Po skompensowaniu – organ rentowy tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego winien zwrócić wnioskodawczyni kwotę 5 503, 68 zł.

M. P. (1) zaś winien jest organowi rentowemu zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 848, 16 zł.

SSO Regina Stepień